

**Kendur norskur oljuráðgevi bjóð-
ar sær at hjálpa føroyingum:**

Føroyingar kunnu læra av royndum í norskari oljuvinnu

Tann 59 ára gamli Farouk Al-Kasim, foddur í Irak og búsitandi í Noregi seinastu 25 árin bjóðar sær nú at vera føroysku myndugleikinum til hjálpar í menningini av eini móguligari komandi oljuvinnu.

Hann hevur holla útbúgving innan oljujardfrøði frá lærda háskúlanum í Londum og hevur verið ráðgevi hjá bæði irakiskum og norskum myndugleikum í menningini av teirra oljuvinnum.

Hann heldur føroyingar eiga at vísa størsta varsemi í hesum stóra máli og fyrireika seg væl og virðiliga, soleiðis at sleppast kann undan at fremja mistøk, sum koma at avlaga allan úrviklingin langt inn í framtíðina.

Al-Kasim vitjaði í Føroyum nú um dagarnar og kunnaði landsstýrið um ráðgevingarmøguleikarnar. Tíðindablaðið **Sosíalurin** hevur tosað við hann.

Farouk Al-Kasim er foddur í Irak og hevur búið í Noregi seinastu 25 árin. Hann kom til Noregs í 1968, tá norðmenn fóru undir at fyrireika eina komandi oljuvinnu. Al-Kasim hevur útbúgving sum oljujardfrøðingur frá Universitetinum í London. Í mong ár arbeiðdi hann við oljukanningum í Irak. Síðani hon kom til Noregs hevur hann havt nógv títandi störv eitt nú sum ráðgevi hjá bæði ldnáðar- og oljumálaráðnum.

Við frá byrjan

Hann hevur verið við í øllum olju- og gassútviklinginum í Noregi heilt frá tí, at teir funnu tí fyrstu oljukelduna í Cod-ókinum. Tað var tó ikki fyrr enn árið eftir, at verulig gongd kom á norska olju-

vinnu, tá Eccofisk-oljukeldan varð funnin.

Síðani hevur tað gingið slag í slag og í dag hava norðmenn eina sera væl-útbygd olju- og gassvinnu. Nú bjóðar Al-Kasim sær at hjálpa føroysku myndugleikinum, soleiðis at tað slepst undan flest móguligum mistøkum, nú vit skulu til at fyrireika eina móguliga oljuvinnu. Sjálvir visir hann á, at kann vera ein stórir lyri munur lyri føroyingar at fáa ráðgevin frá einum einum, sum sjálvir hevur kunnað verið við í menningini av eini oljuvinnu heilt frá byrjan, tvs. frá fyrireikingarstiginum, til tær fyrstu seismisku kanningarnar, til veruliga oljuboring, síðani til framleiðslu og víðlíkahald og nú einni, ta tær vmsu

keldurnar byrja at verða tómar.

25 ár at byggja upp eina oljuvinnu

Tá tosað verður um livið hjá eini oljuvinnu, so verður vanlig tosað um eini 50 ár, men er ein heppin kann talan verða um 100 ella 200 ár.

Hvat víðvíkur Noregi, so rokni eg við, at oljuvinnan har fer at halda fram til í hvussu so er ár 2050 ella móguliga upp aftur longri.

Tað tók norðmonnum 25 ár at fáa royndir á øllum stigi og tað er nakað líkandi tíðarkarn Føroyar eisini fara at hava, um so er, at tað visir seg, at oljuleitringin verður væleydnaðin sigur norsk oljujardfrøðingurin

Farouk Al-Kasim, oljujardfrøðingur og ráðgevi í oljumállum bjóðar føroyingum sína ráðgeving, sum fyrst og fremst miðjar móti at fyrirbyggja skeivum avgerðum í upphævingini av eini oljuvinnu eitt nú á umhvørvisøknum Msnd jan

Gera egnar royndir

Al-Kasim heldur tað hevur sera stóran tyding, at føroyingar gera sær sínar egnu royndir og ikki skunda undir útviklingin óneyðuga nógv.

Hann visir á tydingin av, at ein tekur væl um hugsaðar avgerðir nu, tí hesar avgerðir verða heilt avgerandi lyri alla framtíðar gongdina ikki bert tvey ella fimm ár fram yvir men helst eini 50 ár fram.

Tað er tí sera umráðandi, at tí gera tykkum pára greitt, hvat tær avgerðir tit nú skulu til at taka. fara at siga fyri framtíðina

Og tað er í hesum sambandi, at Farouk Al-Kasim heldur, at hansara royndir og ráðgeving kunnu vera Føroyum til nytta.

Ynskja tit tað, so havi eg einki imóti at vera við til at hjálpa tykkum longu nú frá byrjan sigur hann.

Hann heldur annars, at tað hevur ómetaliga stóran tyding, at føroyingar sjálvir byggja upp eina fyrirsiting, sum hevur neyðuga kunneikan til at tilrættaleggja eina komandi oljuvinnu.

Eg skilji, at landsstýrið hevur sett ein bólk at arbeiða við hesum spurningum, og tað haldi eg vera sera skilgott sigur Al-Kasim.

Ein slíkur bólkur kemur at arbeiða við nógvum spurningum, sum krevja bæði innlit og royndir. Eg kann so koma við ráðum, sum byggja á minar áralongu royndir í norskari oljuvinnu, um so er at landsstýrið ynskir hetta.

Seismiskar kanningar neyðugar

Upp á fyrirsurning um landsstýrið eigur at geva onkrum felag loyvi til at byrja seismiskar kanningar sum skjótast sigur A-Kasim. at grundarlagið undir øllum øðrum útviklingi eru tær seismisku kanningarnar. Fyrr enn tær eru gjørdar ber ikki til at siga nakað sum helst um eina móguliga komandi oljuvinnu.

Al-Kasim sigur, at tað einasta rætta at gera í løt um, uttan at gera nakað skeið, er at fáa vitan um

møguleikarnar at finna olju gjøgnum seismiskar kanningar

Og tað besta, sum kann henda fyri Føroyar er, um slíkar kanningar kunnu verða gjørdar ókeypis

Væl fyrireikaðir

Nú eru tað helst teir føroyingar, sum ynskja, at vit skunda undir oljuvinnuna og lata utendingar sleppa í gongd alt lyri eitt. Hvarja víðmerking hevur norsk ráðgevin til tað!

Við undantaki av seismisku kanningunum so heldur Al-Kasim, at vit eiga at tryggja okkum, at lógarverkið og annað er í lagi, aðrenn ein ger bindandi avtalar við utlendsk feløg.

Hann heldur, at føroyingar eiga at bíða við at býta út lisensir til olju feløgini, til úrsliti frá teimum seismisku kanningunum fyriliggja.

Al-Kasim sigur víðari, at tað er sera umráðandi ikki at leypa framav og harvið móguliga koma ut av kós og harvið hava sera ringt at koma aftur á beint. Norðmenn boraðu ikki færri enn 33 hol, aðrenn funnið varð fram til olju í Ekkofisk-ókinum. Tað er tí sera avgerandi at leggja alt hetta soleiðis til rættis, at ikki skeivur og ov skjótur avgerðir koma til at steðga øllum útviklinginum á ókinum. Ta verður ringt at koma afturum aftur.

Tað er fleiri dømi um lond, har ein slíkur ov skjótur útviklingur rætt og slætt hevur steðgað útviklinginum. Verða tað settar ov hjartar og ov stórar vónir til hesa vinnu og ein skundar óneyðuga nógv undir gongdina og hetta endar við, at einki er at finna, so er sera tørført at fáa ldnáðin at byrja

aftur av nýggjum

Tið til at hugsa um avleiðingar

Hin vandin við at lata tingini ganga ov skjótt er tann, at tað hevur ikki tó til nógv væl at hugsa um avleiðingarnar, og her verður bæði hugsað um umhvørvi og tað menniskjansliga og samfelagsliga aspektið. Ta ein so uppdragar, at ein hevur borið seg skeið at, er tað sera tørført at vanda gongdini seinni

Al-Kasim heldur lyri, at ikki minst lyri eitt samfelag sum Føroyar, har tað er so avgerandi, at ein livir í javnvag við sitt umhvørvi, er tað av avgerandi tydingi, at ein leggur víðarskiðtini so væl til rættis sum móguligt.

Eg skal ikki siga, at tit klára at verja tykkum móti øllum negativum avleiðingum, men ein kann minka heilt nógv um hesar við rættari tilrættaleggung.

Al-Kasim er ikki í tva um, at tað er rætt av føroyingum at troyta ríkið og undirgrundini, um so er, at nakað finst

Men tað er einu sera umráðandi, at tað vera føroyingar sjálvir, sum koma at stýra eini komandi oljuvinnu heldur enn at leggja alla lagnuna í hesum stóra máli í hendurnar á eitt nú einum multinationalum felag.

jan